

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o Rs 083876 20 Rsž 2
Brčko, 25.08.2020. godine

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u vijeću sastavljenom od sudija Tešić Dragane, kao predsjednika vijeća, Lucić Josipe i Kadrić Zijada, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja A.A. iz B., zastupanog po punomoćniku Zeljić Miodragu, advokatu iz Brčkog, protiv tuženog Brčko distrikt Bosne i Hercegovine, zastupanog po zastupniku po zakonu Pravobraniteljstvu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, radi naknade, v.sp. 70.804,58 KM, odlučujući o žalbi tuženog izjavljenoj protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o Rs 083876 20 Rs 4 od 15.06.2020. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 25.08.2020. godine, donio je slijedeće

R J E Š E N J E

Žalba tuženog Brčko distrikta Bosne i Hercegovine se UVAŽAVA, presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o Rs 083876 20 Rs 4 od 15.06.2020. godine, UKIDA i predmet vraća istom sudu na ponovno suđenje.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o Rs 083876 20 Rs 4 od 15.06.2020. godine (dalje prvostepena presuda) odlučeno je kako slijedi:

„I OBAVEZUJE SE tuženi Brčko distrikt BiH da tužiocu A.A. iz B. isplati iznos razliku neisplaćenih doprinosa za PIO i zdravstveno osiguranje u ukupnom iznosu od 16.589,83 KM za vremenski period od 01.01.2010. godine do 31.10.2017. godine, sve u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

II OBAVEZUJE SE tuženi da tužiocu naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 3.703,23 KM, sve u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja.“

Protiv prvostepene presude, žalbu je blagovremeno izjavio tuženi Brčko distrikt Bosne i Hercegovine (dalje tuženi) zbog pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom ovom sudu da žalbu uvaži i prvostepenu presudu preinači tako što će odbiti tužbeni zahtjev tužitelja kojim je tražio da mu se isplati razlika neisplaćenih doprinosa, te ga obvezati da mu naknadi troškove parničnog postupka.

Tužitelj A.A. iz B. (dalje tužitelj) nije odgovorio na žalbu tuženog.

Nakon što je ispitaio prvostepenu presudu u smislu odredbe člana 341. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“ broj 28/18 – dalje Zakon o parničnom postupku), ovaj sud je ocijenio da je žalba osnovana i odlučio je kao u izreci ovog rješenja iz razloga koji slijede.

Predmet raspravljanja i odlučivanja u ovoj parnici, nakon što je presudom ovog suda broj 96 o Rs 083876 19 Rsž od 18.07.2019. godine potvrđena prvostepena presuda u dijelu u kojem je tuženi obvezan tužitelju isplatiti razliku neisplaćenih plaća (između platnog razreda VIII5 i platnog razreda VIII2) u periodu od 01.01.2010. godine do 31.10.2017. godine u iznosu od 36.456,02 KM, a ukinuta u dijelu u kojem je tuženi obvezan na taj iznos tužitelju isplatiti doprinose za PIO i zdravstveno osiguranje u periodu od 01.01.2010. godine do 31.10.2017. godine u iznosu od 16.398,83 KM, je upravo zahtjev (tužbeni zahtjev) tužitelja da mu tuženi isplati doprinose za PIO i zdravstveno osiguranje, uz zahtjev za dosudu svih troškova postupka.

Odlučujući o preostalom tužbenom zahtjevu za isplatu doprinosa, u ponovnom postupku, polazeći od činjeničnih tvrdnji na kojima tužitelj temelji svoj zahtjev i činjeničnih tvrdnji i argumenata kojima se tuženi suprostavio tužbenom zahtjevu i pozivajući se na rezultate rasprave (dokaze koji su trebali potvrditi ili pobiti njihove zahtjeve i navode):

da prema nalazu i mišljenju vještaka ekonomske struke Abadžić Envera zbog neisplaćene razlike plaće u iznosu od 36.456,02 KM (između platnog razreda VIII5 i platnog razreda VIII2, u periodu od 01.01.2010. godine do 31.10.2017. godine), razlika doprinosa na taj utvrđeni iznos plaće, tj. između platnog razreda VIII5 i platnog razreda VIII2, u periodu od 01.01.2010. godine do 31.10.2017. godine, za PIO iznosi 10.901,89 KM, a za zdravstveno osiguranje iznosi 5.687,94 KM,

pa kako se prema stavu Ustavnog suda Bosne i Hercegovine sadržanom u odluci broj AP-311/04, „Ugovorom o radu zasniva odnos između poslodavca i zaposlenika, kojim za poslodavca, između ostalog, nastaje i obveza da uplati doprinose za penzijsko, invalidsko i zdravstveno osiguranje, a kako zaposlenik inače suglasno odredbama Zakona o radu u ostvarenju svojih prava iz radnog odnosa može zahtijevati zaštitu pred sudom, to može zahtijevati i ispunjenje ove obveze poslodavca kao njegovog prava“, prvostepeni sud je zaključio da nije osnovan tuženikov prigovor nedostatka aktivne legitimacije kojim je osporavao tužbeni zahtjev za isplatu doprinosa za PIO i zdravstveno osiguranje,

te je prvostepeni sud u konačnom zaključio da tužitelj, kod „nesporne činjenice da je u spornom periodu bio zaposlen kod tuženog (od skora je u penziji), a da mu nije izvršena isplata doprinosa na visinu plate koja mu po Zakonu o državnoj službi Bd BiH pripada (kako je to utvrđeno presudom, koja je u tom dijelu pravosnažna), i kako je propisano Zakonom o PIO FBiH i Zakonom o zdravstvenoj zaštiti Bd BiH“, ima pravo da traži isplatu istih, odnosno da je tuženi „obavezan tu isplatu tužitelju izvršiti“, zbog čega je sudio kao u stavu prvom izreke presude,

dok je o troškovima parničnog postupka, prvostepeni sud odlučio primjenom odredaba člana 119. i člana 120. Zakona o parničnom postupku tako što je obvezao tuženog da tužitelju naknadi troškove u iznosu od 3.703,23 KM.

Ovo su u bitnom razlozi prvostepenog suda zbog kojih je odlučio kao u izreci svoje presude.

U žalbi izjavljenoj protiv prvostepene presude tuženi osnovano pobija prvostepenu presudu onim navodima u kojima tvrdi da „tužitelju ne pripada pravo na isplatu razlike doprinosa za PIO i zdravstveno osiguranje, jer se doprinosi za PIO i zdravstveno osiguranje ne uplaćuju osiguranicima, nego se uplaćuju nadležnim fondovima PIO i zdravstvenog osiguranja.“

Naime, odredbom člana 117a Zakona o Penzijskom i invalidskom osiguranju Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine broj 29/98, 49/00, 32/01, 73/05 i 4/09 – dalje Zakon o PIO) propisano je da obveznika, osnovicu, stopu doprinosa, način obračunavanja i uplate doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje i druga pitanja u vezi sa plaćanjem ovih doprinosa uređuju propisi o doprinosima.

Odredbom člana 11. stav 1. Zakona o doprinosima Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj 35/98, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06 i 19/08 – dalje Zakon o doprinosima) propisano je, između ostalog, da se doprinosi obračunavaju pri obračunu plaće i da uplatu doprinosa vrši isplatilac plaće, dok je odredbom člana 11b istog zakona propisano da poslodavac-isplatilac plaće i drugih ličnih primanja, kao i fizička lica iz odredbi člana 11. stav 1. tač. b) i c) ovog zakona, doprinose iz osnovice i doprinose na osnovicu usmjeravaju u skladu sa propisima odnosno podzakonskim aktima donesenim ne osnovu ovog zakona odgovarajućem korisniku odnosno korisnicima, s tim što se doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje obvezno plaća u korist Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje na račun propisan posebnim federalnim propisom.

Isto tako, odredbom člana 77. stav 1. tačka a) Zakona o zdravstvenom osiguranju Brčko distrikta Bosne i Hercegovine „Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“ broj 01/02, 07/02, 19/07, 02/08 i 34/08 – dalje Zakon o zdravstvenom osiguranju) propisano je da su obveznici obračunavanja i plaćanja doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje preduzeća i druge pravne i fizičke osobe, koje obavljaju privrednu i neprivrednu djelatnost, za svoje zaposlene, nezavisno od toga da li se radi o domaćim ili stranim radnicima u javnom ili privatnom sektoru, profitnom ili neprofitnom.

Dakle, iz citiranih zakonskih odredbi može se zaključiti da je tuženi (kako u pogledu uplate doprinosa za PIO, tako i u pogledu uplate doprinosa za zdravstveno osiguranje) kao poslodavac kod kojega je tužitelj bio zaposlen (iz spisa predmeta proizilazi da je tužitelj sada u penziji) obveznik obračuna i uplate/plaćanja navedenih doprinosa.

A, nepravovremeno obračunavanje i uplata obveznog doprinosa za PIO za tužitelja može imati za posljedicu da je tužitelju (kod toga da je prvostepeni sud u pobijanoj odluci konstatovao da je tužitelj „od skora u penziji“) utvrđena penzija s manjom osnovicom od one koju bi primao da su pomenuti doprinosi za neisplaćene razlike plaća između platnog razreda VIII5 i platnog razreda VIII2, u periodu od

01.01.2010. godine do 31.10.2017. godine, na čiju je isplatu tuženi obvezan presudom ovog suda od 18.07.2019. godine, ušli u obračun penzijske osnovice prilikom tužiteljevog penzionisanja. S druge strane, plaćanje doprinosa za zdravstveno osiguranje predstavlja vid osiguranja koje je obvezujuće za sve zaposlene i druge osobe određene Zakonom o zdravstvenom osiguranju, kojima se nakon uplate propisanog doprinosa obezbjeđuje zdravstvena zaštita na nivou osnovnog paketa usluga, kao i druga prava određena Zakonom o zdravstvenom osiguranju.

Prema tome, tuženi je obveznik uplate doprinosa nadležnim fondovima PIO i zdravstvenog osiguranja. Stoga, postoji nezakonito postupanje prvostepenog suda kada je usvajanjem tužbenog zahtjeva obvezao tuženog da tužitelju isplati razliku neisplaćenih doprinosa za PIO i zdravstveno osiguranje, a da prethodno nije u ponovnom postupku raspravio istaknuti prigovor tuženog u pogledu njegove tvrdnje da se gore navedeni doprinosi „uplaćuju u određene fondove“ i da zato nije osnovan zahtjev tužitelja da se ovi iznosi isplaćuju njemu „na ruke“.

Navedeno nezakonito postupanje prvostepenog suda, zbog svoje prirode i prava stranaka na djelotvoran pravni lijek, u konačnom se tiče prava i omogućavanja strankama raspravljati pred sudom o činjenicama važnim za pravilnu primjenu materijalnog prava i za donošenje pravilne i zakonite odluke. Ovakvo nezakonito postupanje prvostepenog suda (ukazani propust), tj. nekritički odnos prema postavljenom tužbenom zahtjevu sa aspekta gore pomenutih odredbi materijalnog prava i s tim u vezi nepravilan odnos prema tuženikovim prigovorima postavljenom tužbenom zahtjevu, stoga nije mogao otkloniti ovaj sud, zbog čega je valjalo žalbu tuženog, kao osnovanu uvažiti i primjenom odredbe člana 347. stav 1. tačka 2. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine prvostepenu presudu ukinuti i predmet vratiti prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

U ponovnom postupku, prvostepeni sud će imajući u vidu primjedbe i upute iznesene u ovom rješenju, a cijeneći i ostale navode žalbe, otkloniti ukazane propuste suđenja i novom presudom, nakon što raspravi i razriješi tuženikov materijalni prigovor nedostatka aktivne legitimacije u odnosu na postavljeni tužbeni zahtjev (imajući u vidu da se tužbeni zahtjev identificira po tužbenom prijedlogu, odnosno po prijedlogu izreke presude čije se donošenje traži i po činjenicama na kojima se taj prijedlog zasniva), odlučiti o tužbenom zahtjevu, u kojoj će objasniti zašto je donio odluku kao u izreci i to potkrijepiti pravilnim i dovoljnim činjeničnim i materijalnopравnim razlozima i tako pružiti nužnu podlogu za kontrolu pravilnosti i zakonitosti donesene presude u povodu uloženog pravnog lijeka (pri tome nije upitno da je tužitelj aktivno legitimisan tražiti da tuženi uplati doprinose nadležnim fondovima), te sukladno odredbi člana 131. stav 3. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine odlučiti i o svim troškovima parničnog postupka.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Dragana Tešić